

A magyar lúd ismertetése és fajtaleírása

Fodros tollú magyar lúd színváltozatok (Gödöllő, 2000); Fotó: Szalay István

Magyar lúd változatok (Városfalva, Székelyföld, 2004); Fotó: Szalay István

A magyar lúd fehér, szürke és tarka tollszínből, valamint fodros tollú változatban fordult elő. A hazánkba került külföldi fajtákkal történt kereszteződés útján jött létre.

Fehér változata volt a leggyakoribb. Csőre narancssárga, idősebb korban sötétebb. Lába vörös színű. Középnagy testű, tojója 5–6, gúnárja 6–8 kg súlyú. Törzse hosszúkás és közepesen mély. Melle telt és gömbölyű, háta hosszú, széles és egyenes, csak enyhén és egyenletesen lejt hátrafelé. A gúnár nyaka hosszú, erős, enyhén ívelt. A tojó nyaka rövidebb, vékonyabb és kevésbé ívelt. Lábai erőteljesek.

A magyar lúd igénytelen, gyorsan növekvő, jól tollasodó, edzett és fáradhatatlanul legelő fajta volt. A legelővel szemben igénytelen, a takarmányt nagyon jól értékesítette. Húsa kitűnő minőségű és puha, nagy máját a külföldi piacok is nagyra értékelték. Tollhaszna tetemes volt, évente három-négyszer is téphették. Az eredeti magyar lúd éves tojástermelése 15 körüli. Értékes, fehér tollú tájfajtái a Balaton vidékén, a Duna és Tisza mellett, Szeged, Makó, Szentés és Dunaszerdahely környékén alakultak ki. A magyar lúd és egyes tájfajtái még kis létszámban fellelhetők, megőrzésük lúdtenyésztőink egyik legfontosabb feladata.

A magyar lúd fodros tollú változata a Kárpát-medence egyik különlegessége. Látványos, testtől elálló tollazata miatt előszeretettel tenyésztették hazánk egyes vidékein. Erdélyben ma is elterjedt. Különböző színváltozatait magyar őshonos fajtaként, génbankokban tartjuk fenn.

Fajtaleírás:

Testsúly: Gúnár: 6,00–8,00 kg
Tojó: 5,00–6,00 kg

A gúnár jellemzői:

Fej: Keskeny, lapos homlokkal, a fej középhosszú tollakkal vastagon fedett.
Csőr: Csőrtőben nagyon erős, közepesen hosszú, narancssárga színű.
Szem: Nagy, világoskék.
Nyak: Közepesen hosszú, enyhén hajlott.
Törzs: Hosszú, közepes vastagságú, gömbölyded.
Mellkas: Széles, erősen izmolt, kerek.
Hát: hosszú, széles, enyhén lehajló.
Szárny: Hosszú, szorosan a testhez simuló, zárt, nagy.
Farak: Rövid, zárt, vízszintes.
Comb: Erősen izmolt, vastag.
Lábszár: Független állású, a törzs számára jó támasztékul szolgál, a csőrrel azonos színű.
Tollazat: Testhez simuló, a pehelytollazat vastag.
Színváltozatok: Fehér, szürke, foltos (tarka).

A tojó testfelépítése megegyezik a gúnáréval. A másodlagos nemi jellegből adódó, apróbb különbségek a következők: valamivel rövidebb, vékonyabb és kevésbé hajlott nyak, kissé mélyebben elhelyezkedő törzs.

A fodros tollú magyar lúd sajátosságai

A magyar lúd fodros tollú változatának származása pontosan nem ismert. Csupán tollainak szerkezetével tér el a magyar lúdtól, őrzi annak tulajdonságait. Elsősorban szárnyfedőtollai, kisebb mértékben fark- és combtollai hosszúak, puhák és szalagszerűen, látványosan fodrozódnak, amit a tollcséve hosszanti kettéválása eredményez.

A fodros tollúság egy gén (F=frizzled) által meghatározott, domináns tulajdonság, mely heterozigóta állapotban részleges dominanciát eredményez. A fodros tollú magyar lúdnak különböző (fehér, szürke és tarka) színváltozatai ismeretesek.